

Stichting Ondersteuning Sovata

Postbus 282
2990 AG Barendrecht
06-24 52 19 69
info@stichtingsovata.nl
www.stichtingsovata.nl

Erkend ANBI

KvK Rotterdam 24420113
ING bank 3533795

Reisverslag

Holland - Roemenië / SOVATA april 2012

Foto voorblad: Ezsti met blik van vertwijfeling, Sovata (maart 2012)

Een doodzieke Ezsti kijkt ons aan met een blik van vertwijfeling en wanhoop. Hoe zal het gaan met de pijn in haar lichaam die door geldgebrek niet te bestrijden is met medicatie?

Ze is niet meer in staat om voor eten en warmte te zorgen: noch voor zichzelf, noch voor haar geestelijk gehandicapte kleindochter Annamaria die bij haar woont.

Wat brengt de toekomst voor Ezsti en Annamaria?

Met een hoofd vol met gedachten of nu écht alles in orde is voor de reis naar Sovata, vertrekt het team van SOS boordevol energie naar Roemenië. Een groot transport wacht al op ons in de opslag van Sovata, waar Levente, een van onze Roemeense hulpverleners, waarschijnlijk al bezig is om alle 612 bananendozen en losse bundels op afleverlocatie neer te zetten.

Op 3 uur rijden van de Roemeense grens kom ik, tot mijn grote schrik, tot de ontdekking dat ik in de haast mijn paspoort van huis vergeten ben mee te nemen. De schrik slaat mij om het hart dat de reis voor mij en wellicht voor de hele groep tot een fiasco zou kunnen leiden en wij terug zouden moeten naar Nederland.

Allerlei scenario's worden bedacht om toch over de grens te komen. Verstoppen onder de koffers en andere spullen, onder een lap op de grond gaan zitten of gewoon maar vertellen wat er aan de hand is en afwachten wat de grenswachten zullen doen. Dat laatste lijkt ons het beste en nerveus naderen wij de grenspost.

Een stapel van 7 paspoorten wordt aan de douane overhandigd en lijkt het goed te gaan totdat één van de douanebeambten het aantal personen gaat tellen. Met een ernstig gezicht zegt hij: "ik heb maar 7 paspoorten en mis er dus één." Ik pak mijn rijbewijs in de hoop dat hij deze als een douanedocument zal accepteren.

Mooi niet, ik stap uit de auto en sta tegenover 3 douanebeambten die mij ernstig aan kijken. Ik nam in overweging om in mijn beste Hongaars de situatie uit te leggen, maar besloot het toch maar in het Engels te doen en vraag de oudste van het stel of hij Engels spreekt. Deze knikt nee en verwijst mij naar een jonge douanier die ik met behoorlijk veel zenuwen uitleg dat wij al zo een 15 jaar in Roemenië komen om hulp te verlenen aan zeer arme Roemenen en Hongaren in de buurt van Tirgu Mures.

Ik bleef de jongeman aan kijken en gooide al mijn charmes in de strijd, terwijl de andere twee douanemannen de situatie in de bus bekeken.

Hij plaatste zijn hand op mijn schouder en wenste ons een goede reis naar Sovata en ik mag dus zonder paspoort Roemenië in. Met knikkende knieën stapte ik in de bus en stil reden wij een paar honderd meter verder. Bij het benzinstation stoppen wij om even bij te komen van dit spannende moment.

Wij juichen en gillen van blijdschap, het is toch ook onvoorstelbaar om toegelaten te worden zonder paspoort in een land als Roemenië met alle regels en beperkingen. Hoezo engeltjes op mijn schouder?

Natuurlijk stoppen wij de volgende dag bij Mikolos in Turda om hem twee bananendozen te brengen met voedsel, dekens met beddengoed, kleding, schoenen en allerlei andere dingen die hard nodig zijn. Hij is weer dolgelukkig met onze komst en de dames worden gekust op beide wangen.

Mikolos loopt mank en vertelt dat er iets mis is met zijn knie door een behoorlijke valpartij. Dat is vervelend maar wij kunnen op dat moment weinig voor hem doen. Hopelijk valt de schade aan zijn knie mee en kan hij weer gaan werken. Wij beloven hem in oktober weer te bezoeken en de spullen die hij nodig heeft voor hem mee te nemen.

Wij reizen verder en komen tegen 4 uur aan in Sovata. Gelukkig schijnt de zon en ziet het dorp beneden er best mooi uit met veel bomen in bloesem en met mooi jong blad. Als eerste brengen wij de koffers en de andere spullen naar onze overnachtingsplaats. Daarna gaan wij ons een beetje opfrissen en gaan wij aan het werk in de opslag waar Levente ons al staat op te wachten.

Na een verschrikkelijk koude winter, is er in de afgelopen weken ongelooflijk veel regen gevallen, waardoor ook de grond voor onze opslag een grote modderpoel is en onze bus maar moeilijk bij de ingang kan komen.

De opslag lijkt aan de kleine kant en wij moeten behoorlijk manoeuvreren om alle dozen op de goede afleverlocatie te krijgen. Na een dikke tweeënehalf uur staat de boel klaar en worden de dozen voor de volgende dag vast in de bus van Levente en in die van ons gezet.

Het is de bedoeling dat het team zich opsplitst in 3 groepen, één groep bezoekt de gezinnen in het hoger gelegen gedeelte, een groep de gezinnen in het lager gelegen

gedeelte en het laatste team zal de scholen, de crèches, het ziekenhuis en het kinderkuis bezoeken en de dozen die voor hen bestemd zijn daar afleveren.

Maandag, na het ontbijt om 07.00 uur gaan de teams met alle lijsten en documenten op pad voor de eerste bezoeken.

Als eerste wijk wordt de Iliesi bezocht. Voor de oudere mensen die vorig jaar in oktober en november al geregistreerd waren, hebben wij gezinsdozen en voedseldozen. In deze dozen zit voor elk persoon in het gezin, precies op maat: kleding, ondergoed, sokken en schoenen, zeep, tandpasta, tandenborstels, handdoeken en een fleecedeken. De oudjes zijn er bijzonder blij mee.

Wel gaf het uitreiken van de bananendozen aan de ouderen onrust onder de mensen die nog geregistreerd moesten worden. Natuurlijk waren zij bang overgeslagen te worden. Na te hebben uitgelegd dat de ouderen voorrang hebben en dat zij in oktober ook gezinsdozen, voedseldozen en voedselbonnen krijgen, wordt het wat rustiger.

Het zou nog een hele toer blijken de rest van de 160 gezinnen te registreren en alle kleding en schoenmaten op te nemen. Natuurlijk vragen wij de gezinnen waar kinderen zijn of die naar school gaan. Alleen gezinnen waarvan wij weten en zien dat de kinderen naar school gaan, worden geholpen. Zonder school hebben de kinderen geen toekomst.

Tijdens het registreren vernemen wij lieve, verbazingwekkende en verdrietige momenten. Een man veegde bij onze aankomst bijvoorbeeld het pad voor zijn huisje en strooide zaagsel zodat wij geen vuile schoenen zouden krijgen. Een andere man, die werkelijk niets in zijn huisje had, zei niets anders nodig te hebben dan eten.

Een oud vrouwtje vroeg om Paracetamol voor haar pijnlijke en kromme reuma handen, omdat zij die niet kon betalen. De prijs van Paracetamol bedraagt ca. 3 euro per pakje en is voor deze mensen absoluut niet te betalen.

Als je arm bent en geen geld hebt voor medicijnen en nog wel in staat bent om de dokter te betalen, dan krijg je wel een recept. Met dat recept kun je naar een medicijnendepot om de medicijnen gratis op te halen. Negen van de tien keer zijn er echter niet voldoende medicijnen en is de regel OP = OP en ga je zonder medicatie weer naar huis.

Met het gezin dat via één van onze sponsors in 2008 een koe heeft gekregen, dat later in het jaar is geruild voor een paard, gaat het bijzonder goed. Zo goed, dat zij zelfs een tweede paard zélf hebben kunnen kopen. Voor zijn vrouw hebben wij een mooie, nieuwe lichtgewicht naaimachine meegebracht.

Ze is er dolgelukkig mee, want met kleding repareren en verstellen is haar eigen gezin geholpen, maar het geeft haar ook de kans om weer een paar centen bij te verdienen door het voor anderen te doen.

Voor een dochter van een ander gezin hebben wij een lichtgewicht naaimachine meegebracht omdat zij een opleiding tot coupeuse volgt. Een naaimachine zélf hebben is een grote droom, een droom die in vervulling is gegaan. Het lijkt zo simpel, maar met deze naaimachines geef je de twee vrouwen weer een stukje toekomst.

Zo kom je ook families tegen waarvan bijvoorbeeld een broer het wat beter heeft dan de andere. Je zou verwachten dat zij elkaar dan zouden helpen. Jammer, maar dat is dus niet altijd het geval. Wij zien zelfs dat een zoon voedselbonnen krijgt voor zijn gezin en zijn moeder, maar het vertikt om die ook aan haar te geven. Dat is schokkend.

Nu had hij ook nog eens een grote mond omdat er voor hem geen doos was meegebracht. Wij lieten hem weten snel zijn mond te houden omdat hij anders helemaal niets meer krijgt. Dat hielp en met een boos gezicht liep hij zijn huisje in.

Ondertussen is een ander team op bezoek bij de scholen om daar de meegebrachte spullen af te geven. Op de school op de Iliesi komen de leerkrachten en de kinderen ons al tegemoet en helpen sjouwen met de dozen en de losse bundels. Jammer dat de zandbak en de wipwap die Janny en Cees mee hadden gegeven niet met het transport is meegekomen. Daar moeten wij nog even achteraan om te zien waar die gebleven zijn.

Voor de tuin bij de school zijn verschillende speelapparaten aangeschaft die nog wel een verfje kunnen gebruiken. Wij laten 250 lei (= € 60,-) achter om de speelapparaten te verven zodat de kinderen er in de komende zomer gebruik van kunnen maken.

Van Cok en Toos kregen wij wel 35 paar rode kaplaarsjes voor deze kinderen. De laarsjes kunnen de kinderen aan bij het volksdansen dat erg belangrijk is voor de bevolking van de Iliesi.

De houten vloer van één van de lokalen is door wateroverlast helemaal los gekomen. In dit lokaal worden doorgaans ook de lessen in volksdansen gegeven. Die zijn nu écht niet meer mogelijk. Wij gaan Antal, een van onze Roemeense houtbewerkers, vragen om een zwevende vloer te maken voor dit lokaal. Dan kan het water geen kwaad meer doen.

Met de start van het schooljaar 2011 -2012 zijn de scholen ook begonnen met projecten zoals het leren van welke groentesoorten er zijn, hoe je die kookt en hoe gezond zij zijn. Groot was dan ook de hilariteit bij het zien van de 25 stuks prachtige zadensets voor bloemen, kruiden en groenten van Ruud en Paula.

Potjes om de zaadjes te laten ontkiemen, vrolijke handschoenen en harkjes om de later de plantjes in de grond te zetten. Wat een geweldige aansluiting op dit project. Dank jullie wel Ruud en Paula!

Ook aan de Naschoolse Opvang die sinds dit schooljaar is gevestigd in het gebouw van de lagere school wordt een bezoek gebracht. Tunde, een van onze Roemeense contacten en leidster van de Naschoolse Opvang, is heel blij ons te zien.

In oktober schreven wij in het reisverslag dat zij op deze locatie geen warme maaltijden kon maken voor de kinderen die thuis geen eten kregen en het geld dat zij via de Gemeente moest krijgen voor brood en beleg, niet aanwezig was. Gelukkig is het geldprobleem opgelost en kan zij de kinderen wel een lekkere boterham geven en een glas melk.

Tunde is erg begaan met de kinderen en om hen toch iets lekkers te drinken te geven, lost zij zuurtjes op in een fles water. Flink schudden en dan heb je limonade. Wij hebben het geproefd en het was best lekker. Voor de kinderen is deze limonade echt een feestje.

Met ingang van het schooljaar 2012 - 2013 zullen er veranderingen plaatsvinden bij de scholen onderling en zal Tunde voor de Naschoolse Opvang meer ruimte krijgen en kan SOS zorgen voor een betere eetgelegenheid.

Bij het weggaan van de school zien wij dat de omheining van de tuin toch echt aan vernieuwing toe is. Wij vragen Julia, het hoofd van de school, in Sovata na te vragen wat de kosten van het vernieuwen van de omheining zou kunnen zijn. Natuurlijk worden wij uitgezwaaid en de kinderen zingen nog een afscheidsliedje.

Ondertussen komt er een man met paard en wagen langs die roept dat hij metalen op komt halen. Er zit nog maar weinig in de wagen en wij hopen voor de man dat de opbrengst van vandaag voldoende is om er een maaltijd voor zijn gezin van te kopen.

Verderop de Iliesi ontmoeten wij een man van nog geen 1,50 meter lang, bijna 80 jaar en hartstikke vrolijk, hij heeft bijna geen spulletjes in zijn huisje en vraagt naast voedsel om hout.

Want daarmee kan hij modellen maken van auto's en ander speelgoed. Zelf is hij namelijk 3 dagen onderweg om een boomstammetje uit het bos te krijgen.

De echtgenoot van Maria is erg ziek. De grote open wonden op zijn benen zien er niet goed uit en het hele huis ruikt er naar. De man blijkt ook nog eens incontinent waarvoor geen materialen in huis zijn. Wij zorgen ervoor dat zij deze krijgen en ook in oktober zullen wij een grote doos incontinentiemateriaal brengen.

De huizen zijn heel sober ingericht, er staat weinig of niets, maar ze zijn opgeruimd en schoon. Bij veel gezinnen zien wij kuikens in dozen, afgedekt met een oude lap tegen de kou, om ze later te verkopen of om zelf op te eten.

De mensen die een stukje grond voor of achter hun huisje hebben, zie je druk bezig met het planten van aardappelen en de voorbereidingen treffen voor het poten of zaaien van groenten. Doordat de dikke kleigrond kledder nat is, is het moeilijk om met de hand geulen en pootgaten te maken. Nu het weer deze week heel goed is, zijn de mensen ook vrolijker en zien zij het weer een beetje zitten voor de komende weken.

Wel is het duidelijk dat de mensen veel honger hebben gehad in de koude winter. Gebrek aan geld om voedsel te kunnen kopen is en blijft een groot probleem.

Het registreren van alle gezinnen lukt niet tijdens dit bezoek en wij moeten het registreren later afmaken, zo mogelijk vóór oktober van dit jaar. Natuurlijk nemen wij in oktober voor de nog niet geregistreerde mensen in ieder geval een voedselpakket, warme vesten en jassen mee.

De lunch van vandaag bestaat uit zoete biscuits en water. Wij hebben onze boterhammen weggegeven aan een paar kinderen, die er heerlijk van gesmuld hebben.

Daarna is School 2 aan de beurt voor een bezoek. Op deze school volgen zowel Hongaarse als Roemeense kinderen de lessen.

Voor deze school zijn er zóveel spullen dat Cees twee maal moet rijden om de loodzware dozen met schoolmaterialen op de school te krijgen. De kinderen verdringen elkaar om maar zoveel mogelijk te mogen helpen met sjouwen. Alle spullen worden bekeken en Maria, één van de directeuren van School 2 en Magdolna een lerares, zijn dolblij met alles wat er meegenomen is.

De 350 laptotassen van Trapeze, gevuld met schrijfblokken en pennen, zijn meer dan welkom voor de schoolkinderen.

Alle schoolgaande kinderen moeten namelijk een schooltas of rugzak met schriften en pennen hebben. Dit is een wettelijke eis en voor een hoop ouders is dit moeilijk op te brengen. Met deze tassen en schriften hoeft dit het komende schooljaar geen probleem te zijn.

Magdolna, de lerares die bij het gesprek aanwezig is, zit te glimmen van trots. Zij vertelt dat zij lerares is geworden dankzij een sponsorgezin uit Nederland die haar opleiding heeft betaald. Zij is daar heel trots op en realiseert zich nog iedere dag dat zij een lot uit de loterij heeft getroffen. Zij spreekt de hoop uit dat er meer mensen in Nederland zijn die één van de kinderen wil helpen met de studie.

Ook zij is heel dankbaar voor de hulp van SOS en de sponsors uit Nederland.

Wij vroegen Maria of wij de school ook blij kunnen maken met schoolmeubilair. Bij die vraag keek zij ons heel verbaasd aan. Natuurlijk kunnen alle scholen tafeltjes en stoeltjes gebruiken. Wij vertelden van het prachtige initiatief van Kees, de buurman van Yvonne die tijdens onze aprilreis een actie is gestart om het bedrag van € 2500,- bij elkaar te krijgen om de schoolmeubelen van de lagere school uit Nieuw Lekkerland begin juni te transporteren naar Sovata. Maria hipte op haar stoel van blijdschap en bedankt Kees, alle sponsors én de school uit de grond van haar hart.

Meer hierover kunt u lezen op onze website www.stichtingsovata.nl onder het kopje "Nieuws van 30 april".

Maria vraagt ons of het mogelijk is om aan filmpjes of documentatie te komen voor seksuele voorlichting en lichamelijke verzorging. Op de scholen wil men veel meer aandacht gaan geven aan deze onderwerpen om zo te voorkomen dat jonge meisjes (11 - 13 jaar) ongewenst zwanger worden. Dat is belangrijk en SOS gaat op zoek naar deze lesmaterialen.

Maria vertelt dat ook op deze school een Naschoolse Opvang komt en een Pre-school.

De Naschoolse Opvang is bedoeld voor kinderen die thuis geen huiswerk kunnen maken en die het thuis niet fijn hebben.

De Pre-school (crèche) is bedoeld voor kinderen van 2 tot 4 jaar om hen vast voor te bereiden op de lagere school. Hiermee kan men ook achterstand in het leerproces voorkomen en het is goed dat de kinderen samen spelen en sociale omgang leren. Het is ook de bedoeling om de kleintjes tussen de middag een maaltijd te geven en hen een slaapje te laten doen. SOS heeft toegezegd mee te zullen denken en zien wat wij kunnen doen voor dit project.

Van Aranka, een van de leraressen hadden wij de vraag gekregen kleding, schoenen en schoolmaterialen mee te nemen voor 4 jongens en 4 meisjes uit zéér arme gezinnen. Deze kinderen kunnen heel goed leren, maar hebben geen geld voor kleding, schoenen en schoolmaterialen. Een aantal leraren heeft voor een deel de zorg van deze kinderen privé op zich genomen, wat natuurlijk fantastisch is. Met ondersteuning van SOS gaat het helemaal goed komen voor deze 8 jongeren en kunnen zij zich richten op een betere toekomst.

Aan het einde van alle gesprekken en het doornemen van alle lijsten van de schoolgaande kinderen nemen wij afscheid van Maria. Wij spreken duidelijk af dat tussentijds contact per e-mail moet verlopen en dat ook de spullen die voor oktober nodig zijn per e-mail aan ons worden doorgegeven.

Na deze 1ste lange dag gaan wij ons even opfrissen en een hapje eten. Tijdens de maaltijd zal ook de planning voor de volgende dag worden doorgenomen.

Dinsdag is het ontbijt om 07.30 uur en gaan wij een bezoek brengen aan de Trandafirilor, een straat vlakbij het bekende Berenmeer van Sovata. In deze straat staat een houten flatgebouw met twee woonlagen, waar zeer arme mensen wonen. Het gebouw is aan het rotten en aan de houten traptreden te zien, gaan die niet meer zo lang mee.

Wij kennen van de 10 gezinnen die hier wonen, nog maar twee gezinnen. Voor ieder gezin hebben wij een voedseldoos meegebracht. Ook hier wordt ieder gezin geregistreerd, worden de kleding en schoenmaten opgenomen en gecheckt of de kinderen 5 dagen per week naar school gaan. De armoede hier is groot en ook deze mensen hebben onze hulp hard nodig. Toch zijn ook hier de meeste woonruimten netjes en opgeruimd.

Bij een ouder echtpaar is de armoede echt verschrikkelijk en de woonruimte is een grote rotzooi. De man is slecht ter been en ligt op een vies bed en hij kan er maar moeilijk vanaf komen. Zijn vrouw is naar de wijkarts voor controle van haar hart- en suikerproblemen.

De ouderen zijn afhankelijk van een klein pensioentje, ca. € 20, - per maand en sommige mannen van de jongere gezinnen hebben werk.

Bij een ander gezin heeft de vader een geamputeerd been. Tijdens zijn werk in de houtfabriek is zijn been geïnfecteerd geraakt, is door geldgebrek niet goed behandeld en moest later worden geamputeerd. Met krukken manoeuvreert hij handig door het kleine huisje. Zijn dochtertjes van 8 en 9 jaar helpen hem door de stoel opzij te schuiven of om hem iets aan te geven. Zijn vrouw is op zoek naar werk, omdat zij van het piepkleine pensioentje niet rond kunnen komen.

Omdat ook in dit gebouw voedselbonnen hard nodig zijn, beloven wij in oktober terug te komen met gezinsdozen en voedselbonnen voor de winterperiode. Ook hier worden wij uitgezwaaid met lachende gezichten.

Ook spreken wij Rozalia, 64 jaar oud, die iedere dag kruiden en brandnetels plukt voor de thee-fabriek. Per kilo brandnetels en kruiden krijgt zij betaald, wat haar op een heel goede dag zo een 2 euro oplevert. In de winter zijn er geen brandnetels en op regenachtige dagen kan zij niet gaan plukken en zij probeert dan met bedelen de dag door te komen.

In haar tuintje had Rozalia een prachtige druivenrank staan, maar moest deze weghakken om samen met kartonnen dozen uit de winkels en wat sprokkelhout stookhout te hebben voor de extreem koude winter van 2011-2012.

Weer een stukje inkomen weg.

Rozalia woonde samen met haar partner, maar zij waren niet getrouwd. Hij is twee jaar geleden overleden en zij heeft geen recht op zijn pensioentje. Verdrietig. Natuurlijk gaat SOS voor winterhout zorgen, dat zij voedselbonnen krijgt en alles wat hard nodig is om haar zware leven wat te verlichten.

Wat later op de ochtend komen wij het team tegen dat in een ander gebied de bananendozen aan het wegbrengen is geweest en zij vertelden dat van een ouder echtpaar de man gisteren is overleden.

Dit lieve oude stel valt al enkele jaren onder onze hulp en het was verdrietig om te horen dat hij nu was overleden aan problemen met het hart.

Op de begrafenis zal Coby namens SOS aanwezig zijn.

Ook is door hen een bezoek gebracht aan het gezin van Peter en het gezin van Istvan, helemaal boven op het terrein in Sarateni. Met paard en wagen werden alle spullen van beneden naar boven gebracht. Voor ons was het absoluut geen optie om de dozen zelf naar boven te brengen. Je glibbert daar van de ene kant naar de andere kant van het modderpaadje.

Op de voorkant van het verslag van oktober staat de foto van het huisje van Istvan en schrijven wij wat een grote armoede er daar is en hoe de twee kleine meisjes moeten leven in een onveilige en afschuwelijke situatie. Het rottige hutje van 2 x 3 meter, met grote kieren en een natte, vieze modder vloer. Doordat Istvan de schapen hoedt van de mensen uit het dorp en hij door de Gemeente Sarateni hiervoor betaald wordt, heeft hij inmiddels een nieuw houten huisje kunnen bouwen met de hulp van anderen.

Nu is het nieuwe huisje nog erg klein, maar zonder kieren en geïsoleerd. Het voordeel is wel dat er minder gestookt hoeft te worden als de temperaturen dalen. Er ligt nu een houten vloer in en het ziet er stukken beter uit dan de oude situatie. In de toekomst wil hij er nog een kamer aanbouwen om meer ruimte te krijgen.

Wij vragen waar Eva is. Tot onze grote verbazing horen wij dat zij in het ziekenhuis is bevallen van een zoon. De vader was dolgelukkig om na twee gezonde dochters ook nog een gezonde zoon te hebben.

Gelukkig konden wij naast alle spullen die Hans en Loes voor hen hadden meegegeven, ook nog een babypakket geven. De man was er erg blij mee, het is een harde werker en wij zien het met wat ondersteuning eigenlijk wel goed komen hier.

Dan gaan wij naar het gezin van Peter. Dit gezin heeft nu ondersteuning van Erik en Inge en ook voor hen is een grote stapel dozen meegenomen.

Het gezin van Peter bestaat uit Opa en Oma, hun zoon Peter en kleinzoon Peter Jr. van 10 jaar. De vader van Peter Jr. gaat regelmatig naar Hongarije om te proberen daar werk te vinden. Om de paar maanden komt hij dan thuis met het verdiende geld en kunnen zij weer even verder. In huis staat niet veel, op een krakkemikkig kastje en tafeltje na. Er is een kachel en twee plekken die als slaapplek dienst moeten doen. Een vloer is er niet, ze leven gewoon op de grond. Je snapt dan ook niet hoe ze het voor elkaar krijgen om de jongen schoon en gepoetst naar school te kunnen laten gaan.

Het is een heel trieste situatie, zeker voor een jongen van 10 jaar. Oma is dolblij met de cadeaus voor Peter Jr. en in het bijzonder met de voetbal die ze straks aan haar kleinzoon kan geven.

Wij vervolgen onze weg naar de andere gezinnen die ook nog bezocht moeten worden.

Onderweg zien wij aan sommige hekken bij de huizen Palm Pasen bomen (kleine dennenbomen) die helemaal versierd zijn met gekleurd papier en allerlei takjes en bloemen uit het veld. Deze Palm Pasen boompjes maken de ouders voor de nog jonge dochters ten teken voor de jongetjes uit de buurt dat zij later met een van hun dochters mogen dansen. Grappig om te zien.

Het volgende bezoek is aan Katalin. Bij Katalin gaat het goed. De man van Katalin is drie jaar geleden doodgereden door een dronken man en heeft Katalin vlak daarna een beroerte gekregen. Zij moest op dat moment wel alleen de zorg van haar twee kleine kinderen op zich nemen zonder enige uitkering of pensioen. Gelukkig ondersteunen Jan en Magda dit gezin en dat is goed merkbaar. Het huis is gezellig en schoon, de kinderen zijn naar school en Katalin begroette ons heel vrolijk. Met de kinderen gaat het heel goed op school en zij halen mooie cijfers.

Katalin vertelde dat de 3 kubieke meter winterhout die voor haar gekocht was, lang niet voldoende bleek door de extreem koude winter. Zij heeft zelfs nog 10 kubieke meter winterhout bij moeten kopen.

De kinderen hadden onze bus al zien rijden in het dorp en vroegen iedere keer aan Katalin als zij uit school kwamen, of wij al geweest waren. Natuurlijk zijn zij nieuwsgierig wat er voor hen is meegenomen.

Na twee dikke zoenen op onze wangen nemen wij afscheid van Katalin en gaan verder met het programma van deze dag, een bezoek aan het Kinderhuis van Broeder Csaba.

Als de kinderen op het terrein onze bus zien, komen zij allemaal aangerend om te zien wat wij deze keer bij ons hebben. Het is altijd een feest voor ons om hier te zijn. Allemaal vrolijke kinderen en gelukkige kinderen, geweldig.

U weet in dit kinderkuis wonen nu 130 kinderen: daarvan zijn een aantal wees, anderen hebben wel ouders maar die kunnen niet voor hen zorgen en kinderen die seksueel misbruikt of mishandeld zijn.

De kinderen wonen in een prachtig verbouwde fabriekshal met 8 kinderen in een appartement met hun begeleiders. Op deze manier wonen zij alsof zij in een huiselijke situatie wonen.

Ook Janos, het hoofd van het kinderkuis, komt met een brede glimlach op ons af en begroet ons hartelijk. De kinderen helpen met het dragen van de dozen en mogen

natuurlijk op de foto met al het moois wat voor hen is meegenomen.

Ondertussen gaan Janos en wij voor een gesprek naar binnen. Tot onze verbazing zien wij daar de twee kinderen van Éva, van de Minei, de voormalige vuilnisbelt.

Janos verteld ons dat de ouders niet voor hen kunnen zorgen wegens geldgebrek en legt ons uit dat er altijd kinderen gebracht en weer opgehaald kunnen worden door de ouders als zij niet voor hen kunnen zorgen. Dat is een mooi initiatief, maar wij willen toch meer weten over de situatie van Eva en haar familie en besluiten dat Eva zelf ook te vragen als wij de voormalige vuilnisbelt gaan bezoeken.

Het kinderhuis doet heel goed werk. Als de Sociale Dienst van Sovata een klacht krijgt over bijvoorbeeld mishandeling van kinderen of als de kinderen te lang zonder eten rondlopen en niet naar school gaan, gaat de Sociale Dienst een huiscontrole doen. Samen met de kinderbescherming én de Gemeente kan besloten worden de kinderen weg te halen uit een gezinssituatie. De ouders moeten wel een document tekenen waarin staat dat het kind of de kinderen worden overgeplaatst naar het kinderhuis. In dat geval is het voor de ouders heel moeilijk de kinderen ooit weer thuis te krijgen. Dit is bij wet bepaald.

Als de ouders tijdelijk niet voor de kinderen kunnen zorgen, kunnen zij zelf besluiten het kind of kinderen voor kortere of langere tijd naar het kinderhuis te brengen en kunnen zij ook altijd hun kinderen weer ophalen.

In het geval dat de ouders hun kinderen ergens achter hebben gelaten, neemt de Kinderbescherming de kinderen mee en brengt hen dan naar het kinderhuis. Ook in dit geval zullen de ouders geen recht meer hebben op het terug krijgen van de kinderen.

Vorige week waren er drie kinderen naar het kinderhuis gebracht. De gemeente heeft gelukkig besloten dat de kinderen daar nu kunnen blijven en zijn zij veilig.

Met Janos bespreken wij ook de situatie van Annamaria, het 10-jarige geestelijk gehandicapte kleinkind van Ezsti. De moeder van Annamaria is spoorloos en de vader is alleen maar bezig met alcohol. Ezsti verzorgt haar kleinkind zo goed als zij kan, maar Ezsti is erg ziek en kan haast niet meer van haar slaappleaats komen. In het smerige,

natte en koude hutje van Ezsti zijn meer vliegen dan voedsel. Annamaria is enigszins verwilderd, speelt op straat en er is niemand die op haar let. Wij zijn doodsbang dat als Ezsti zou overlijden, het kind aan de goden is overgeleverd.

Het probleem in het geval van Annamaria is, is dat wij een handtekening van de moeder nodig hebben om haar daar weg te krijgen.

Ondanks onze ingediende klachten kan de Sociale Dienst van Sovata niets voor haar doen. Toch gaan wij proberen achter het adres van de moeder te komen en proberen een handtekening van haar los te krijgen.

Tot dat moment blijven wij bij Ezsti spullen brengen, voedselbonnen, hout voor de kachel en alles wat er verder nodig is. Het is een heel trieste en verdrietige situatie.

Na deze ernstige gesprekken vertellen wij Janos wat wij meegenomen hebben. Naast alle spullen zoals sokken, schoolmaterialen, bekers, schoonmaakmaterialen, 300 bekers, rugtassen, speelgoed etc. is er ook voor de oogarts uit Boedapest een oogcontrole apparaat van een arts uit het zuiden van Nederland. Deze oogarts komt pro Deo de ogen van de kinderen controleren op oogafwijkingen en werkt nog steeds met zeer oude apparatuur. Door dit oogcontrole apparaat zullen de controles beter en sneller verlopen. Dolgelukkig is Janos met het apparaat en hij liet direct een bericht maken voor de Hongaarse oogarts om haar dat te vertellen.

Janos vraagt ons of het mogelijk is om voor oktober vooral winterschoenen en sokken voor de 130 kinderen mee te nemen. Voor de gymnastiek lessen zijn gympen nodig in de maten 28 t/m 40 in de kleuren wit, donderblauw of zwart. Ook sportbroeken en shirts in wit, zwart of donkerblauw zijn meer dan welkom. Zonder deze sportmaterialen mogen en kunnen de kinderen niet deelnemen aan sportactiviteiten op de scholen en dat zou heel jammer zijn.

Schoonmaakmiddelen voor vloeren, ramen en keukens, maar ook wasmiddelen zijn hard nodig in het kinderdhuis. In Roemenië zijn de prijzen van schoonmaak- en wasmiddelen torenhoog en dus haast onbetaalbaar.

Van Jose en Louis kregen wij schoonmaakmoppen en een mooie, brede strijkplank mee, ook hier was Janos hartstikke blij mee. Bedankt Jose en Louis.

Voor de crèche van het kinderdhuis, gevestigd in het voorste kleinere gebouw aan de straatzijde, hadden wij snoezige dekentjes voor de bedjes van de allerkleinsten. Deze dekentjes zijn gemaakt door Trynie van lappen mooie en vrolijke katoen met daarin een dekentje.

Het zijn zulke vrolijke dekentjes met leuke kleuren en figuurtjes, dat je er gewoon blij van wordt. Het was ook geen overbodige luxe om de dekentjes daar te brengen. Dank je wel Trynie. Je hebt veel kindertjes blij gemaakt met zo een leuk gekleurd en warm dekentje.

Als laatste gingen wij nog even naar het achterste gebouw van het kinderdhuis waar jongeren van 16 t/m 22 jaar kunnen wonen en studeren. Voor deze groep hadden wij van Ruud en Paula een tafelmodel flipperkast en biljart gekregen. Het was zó leuk om te zien hoe de enthousiaste reactie was.

Dit zijn natuurlijk dingen die waarschijnlijk nooit in het kinderdhuis zouden zijn als SOS niet van deze geweldige sponsors zou hebben.

Met een hele horde vrolijke kinderen achter ons aan, stappen wij in de bus om te vertrekken naar de laatste afspraken van vandaag.

Wij gaan naar Aranka, lerares Engels en een van onze Roemeense contacten. Dit is geen gemakkelijk bezoek. Begin december 2011 is haar man Gabor op 46-jarige leeftijd tijdens zijn werk overleden en dood gevonden in zijn vrachtwagen. Geen verzekering, geen pensioen en een dochter die in Tirgu Mures een studie rechten volgt. Het is nog maar de vraag of zij die studie kan blijven volgen. Het inkomen van Gabor valt weg en staat Aranka er alleen voor. Haar salaris is veel te gering om naast de kosten van eten, wonen, gas, water en licht, de kosten van de studie te betalen. Meer uren werken is geen optie, omdat ook in Roemenië onderwijzend personeel ontslagen wordt en/of minder uren les kan geven. Het leven is hard.

Op weg naar ons logeeradres komen wij nog een geestelijk gehandicapte man tegen die naar eten liep te zoeken in de bakken langs de straat. Wij hoorden dat deze man ontslagen is bij de fabriek toen deze platgegooid werd en er een nieuwe fabriek is gekomen. Daar konden zij deze man niet meer gebruiken. Hij zwerft nu rond en moet buiten slapen. Via Ilona, ook een van onze Roemeense contacten, kunnen wij zorgen voor voedsel, kleding en mogelijk ook voor een slaappleats in de winter.

Het is al laat en nu maar snel naar bed, het ontbijt is al om 07.00 uur.

Als eerste vandaag, op woensdag, is bloemen bestellen voor de begrafenis van Opa. De mooiste bloemen worden uitgezocht en wij vragen de mevrouw daar een mooi bloemstuk van te maken.

Zij kijkt bedenkelijk en legt ons uit dat je voor een begrafenis altijd een even aantal bloemen moet hebben en voor feestelijke momenten een oneven aantal bloemen. Dat wisten wij niet en we zochten er nog een paar bloemen bij.

Met lood in de schoenen gaat Coby, gewapend met het bloemstuk, naar de begrafenis van Opa. Er zijn heel veel mensen uit het dorp aanwezig die de laatste eer aan opa willen bewijzen.

Tijdens de plechtigheid zitten de mannen gescheiden van de vrouwen.

Na de plechtigheid wordt de kist naar de begraafplaats gebracht waar het graf in het bijzijn van alle aanwezigen wordt gedicht en afgedekt met dennentakken met daarop de bloemen. Het is een prachtige plechtigheid die een diepe indruk bij Coby heeft achtergelaten. Zij laat een heel verdrietige oma, kinderen en kleinkinderen achter.

Het andere team is ondertussen aangekomen bij Dr. Ilona, de wijkarts van Sarateni. Zij helpt de meest arme mensen, vooral zigeuners, pro Deo met hun gezondheidsproblemen. Zij is niet aanwezig en mogelijk is zij op huisbezoek.

Wij moeten bij Ilona nog foto's maken van de nieuwe bureaus die in oktober 2011 zijn gebracht namens het Bureau voor Bevolkingsonderzoek. Het is ook moeilijk haar telefonisch te pakken te krijgen en wij zullen het later nog eens proberen.

Wel worden alle bananendozen met medicatie, incontinentiemateriaal en de bloeddrukmeters en stethoscopen van Jan en Toinneke naar binnen gebracht.

Later zal blijken dat wij Dr. Ilona niet meer aan zullen treffen, maar wij weten zeker dat zij heel blij zal zijn met alle spullen. Dank jullie wel Jan en Toinneke voor de prachtige, nieuwe bloeddrukmeters en stethoscopen.

Dan snel naar de school en crèche op de Praidului, die door circa 110 kinderen wordt bezocht. Ook daar wordt naar ons uitgekeken.

Voor de school zijn er de nodige schoolmaterialen, knutselmaterialen en educatief speelgoed meegenomen.

Sinds vorig jaar april brengen wij op de crèche kinderkleding van maat 86 t/m 176. De meeste kinderen die de school en de crèche bezoeken komen uit zeer arme gezinnen

waar niet iedere dag voedsel is en kleding een groot probleem is. De kinderen zijn vies en stinken en worden door de kinderen die net even ietsjes meer hebben, gepest.

De leraressen delen de kleding en schoenen uit aan de ouders van de kinderen die de spullen het hardst nodig hebben. Natuurlijk worden alle gegevens van de ouders genoteerd en wat er is meegegeven. Het onderwijzend personeel heeft de taak om toe te zien dat de kleding ook gedragen zal worden en niet zal worden verkocht of geruild voor andere dingen. Cees moet weer

twee maal rijden om de 105 bananendozen en losse bundels op de Praidului te krijgen.

De meeste kinderen komen zonder ontbijt of lunch naar school. Via de staat krijgen de kinderen één broodje per dag, 'n broodje dat oud en hard is en zonder iets erop. Margriet en Marry zorgen ieder jaar in april en oktober dat er voor het hele schooljaar genoeg beleg is voor de broodjes. Nu hebben zij broodbeleg meegenomen zoals pindakaas, chocoladepasta, jam en boter. Dank jullie wel Margriet en Marry, voor de kinderen is zo'n broodje nu een feestje.

Met Klara, het hoofd van de crèche nemen wij de zaken die spelen met elkaar door.

Wij zien grote scheuren in de muren en zelfs de stuuk laag is er af gekomen.

De scheuren zijn zo breed dat je er door heen kan kijken naar de ruimte aan de andere kant van de muur.

Het gebouw is aan het zakken en daar is weinig aan te doen.

Klara vertelde dat in de afgelopen extreem koude winter, de kinderen aan het einde van de schooldag niet naar huis wilden en huilend vroegen of zij mochten blijven. Op school was het immers warm en kreeg je een broodje, terwijl het thuis nat en koud zou zijn en ook nog zonder eten.

Mogelijk zullen met ingang van het schooljaar 2012 - 2013 ook op deze crèche bedjes nodig zijn om de allerkleinsten beter op te vangen en hen ook een middagslaapje te kunnen laten doen na de middagmaaltijd. Deze uitbreiding op de crèche zorgt er ook voor dat de werkgelegenheid voor de begeleidsters blijft bestaan. Het is dus voor alle partijen erg belangrijk dat de bedjes er komen.

Op de vraag of ook hier schoolmeubelen nodig zijn, werd volmondig ja geantwoord. De kinderen zitten vaak op de gekste en slechtste stoeltjes en de tafeltjes zijn of kapot of te klein of te groot. Ook een schoolbord zou helemaal geweldig zijn.

Graag verwijs ik u nogmaals naar onze website, waarop onder het kopje "Nieuws van 30 april" te lezen is dat er begin juni 2012 schoolmeubelen vrijkomen van een basisschool uit Nieuw Lekkerland.

Voor oktober zijn er kleurpotloden, kleur- en vouwblaadjes, kleurboekjes, scharen, lijm, waterverf en kwastjes en allerlei ander knutselmaterialen nodig. U kunt met deze knutselmaterialen heel veel kinderen gelukkig maken.

Ook lopen wij de tuin rondom de school en crèche nog even in om te zien hoe daar de situatie is. Deze is ronduit slecht te noemen. Na schooltijd mogen de kinderen uit de buurt ook gebruik maken van de speeltoestellen.

Dat er niet lichtzinnig mee omgegaan wordt, is goed te zien. Het zou mooi zijn om een stuk van de tuin af te schermen voor de kleine kinderen van de crèche, zodat zij veilig buiten kunnen spelen.

Wij gaan nadenken hoe wij dat probleem kunnen oplossen.

Tot slot wordt door het schoolpersoneel met trots de SOS vlag gehesen en bevestigd aan de voorzijde van het schoolgebouw. Natuurlijk staan wij er allemaal onder voor de foto. Dit is de eerste SOS vlag en mogelijk één van de vele die Sovata in de toekomst zullen sieren.

Wij worden onverwacht getrakteerd op een heerlijke goulash soep die het onderwijzend personeel op traditionele wijze op een houtvuur heeft gemaakt. Het is verrukkelijk en wij hebben die dag een goed gevulde maag en kunnen er weer even tegen.

Met de beste wensen voor de terugreis en grote dank aan alle sponsors, vervolgen wij onze weg naar het volgende bezoek, het ziekenhuis.

Aangekomen bij het ziekenhuis zien wij dat de aanbouw hard opschiet. U weet dat de Gemeente Sovata SOS twee jaar geleden heeft gevraagd om zich hard te maken voor

een bedrag van € 350.000,- voor deze aanbouw. Wij zijn op deze vraag niet gelijk ingegaan omdat wij middels het Roemeense Internet hadden gezien dat er een subsidie van € 250.000,- was verleend door de EU. Wij vonden dat dat bedrag eerst gebruikt diende te worden, voordat wij een actie zouden starten. En zie, twee jaar later is de aanbouw bijna gerealiseerd. Alleen is er nu geen geld meer voor bedden en meubilair.

Het is ons niet bekend of er voor de nieuwe Eerste Hulp Afdeling wel genoeg apparatuur en meubilair aangeschaft kan worden.

Deze middag hadden wij een afspraak met Dr. Irma, directeur van het ziekenhuis, en Dr. Erszabeth om een aantal zaken door te nemen en de bananendozen, rollators, krukken, muursteunen en toiletstoel af te geven. De verpleegkundigen reageerden enthousiast op de meegebrachte optreksteunen voor aan een muur en de prachtige brede posteel. Het komt regelmatig voor dat er iemand valt in de bad- of toiletruimte omdat er geen steunen zijn om je aan vast te houden. Even werd er gekibbeld of de steunen op de damesafdeling moesten komen of de herenafdeling.

Natuurlijk kregen wij ook hier een enthousiaste reactie op de prachtige, professionele bloeddrukmeters en stethoscopen. Dit is een ongekende luxe.

Namens de artsen heel hartelijk dank aan Jan en Toinneke.

Overigens moesten wij even wachten omdat er een TV uitzending werd gemaakt over de nieuwe aanbouw. Voor beide artsen is het nog steeds een wonder dat de aanbouw van het ziekenhuis bijna gerealiseerd is.

Voor de nieuwe kinderafdeling en de bestaande afdeling voor volwassenen vraagt Dr. Irma voor ieder 2 stuks beademingsapparatuur. Daarnaast vraagt zij inhalers voor de behandeling van astma en bronchitis bij baby's, kinderen en volwassenen.

Voor de kinderbedjes wordt beddengoed gevraagd voor kinderen vanaf 3 jaar. Het zou gaan om 12 bedden. Ook voor de baby -bedjes is dringend beddengoed nodig.

Van Dr. Erszabeth kregen wij twee adressen mee om te zien of SOS hulp kan geven. Het betreft een jonge vrouw met MS die al jaren niet meer buiten is geweest omdat zij geen rolstoel of krukken heeft.

Het andere adres betreft een jongen van 16 jaar met verlamde benen. Hij is al een aantal jaren niet uit zijn bed geweest omdat hij zwaar is en niemand hem eruit krijgt. Hier zou een bedtakel of optrekarmen een geweldige uitkomst zijn. Natuurlijk gaan wij zorgen dat deze mensen weer een beetje frisse lucht gaan krijgen.

Met beide spreken wij af, dat als er belangrijke informatie is, er gezinnen in nood zijn of anderszins zij ons dat per e-mail laten weten. Wij nemen afscheid en worden nogmaals heel hartelijk bedankt.

Levente, een van onze Roemeense hulpverleners, vroeg voor zijn schoonmoeder Paracetamol. Zij heeft een ernstige vorm van reuma en de financiën om medicijnen te kopen tegen reuma zijn er niet. Gelukkig hadden wij nog een paar strips in het laatste doosje en gaven die aan hem. Die helpen natuurlijk niet écht tegen de reuma, maar verlichten enigszins de pijn.

Onderweg van het ene adres naar het andere zien wij een oud vrouwtje naar ons wenken. Wij stoppen de auto en Levente vraagt haar wat er aan de hand is. Zij loopt krom, blijkt behoorlijk ziek te zijn en heeft veel pijn in haar lijfje. Zij vroeg Levente of hij voor haar Paracetamol kon kopen.

Levente twijfelde geen moment en gaf één van zijn net gekregen strips met Paracetamol aan haar. Hartstikke blij was zij ermee en wij hebben haar gegevens genoteerd en ook zij zal hulp krijgen van SOS. Zelf zou dit vrouwtje nooit van haar leven Paracetamol kunnen kopen. Haar eten moet zij zoeken in bakken langs de weg of krijgt hier en daar wat van de mensen die het goed met haar voor hebben.

Als laatste bezoek van vandaag gaan wij naar Elixon, de supermarkt waarmee wij de afspraak hebben dat de mensen die voedselbonnen hebben gekregen, die daar in kunnen leveren. Bij navraag aan de mensen blijkt het voor hen een succesvol project te zijn en nu willen wij ook van de supermarkt weten of het voor hen ook heeft gewerkt. Ibolya, de eigenaresse kwam ons al lachend tegemoet en vertelde dat het voedselbonnen project ook voor haar heel goed werkt.

Dat is geweldig om te horen en wij kunnen nu verder werken aan de uitbreiding van dit project door nog meer mensen voedselbonnen te geven. De controles op het CNP nummer en de namen worden goed opgevolgd door de mensen bij de kassa en in geval van twijfel worden er geen boodschappen geleverd en wordt één van onze contacten geraadpleegd wat te doen in zo'n geval.

Met deze voedselbonnen is het echter niet mogelijk om tabak en/of alcohol te kopen.

Een stukje verder op komen wij Ildico tegen. Ildico is een jonge vrouw van 21 jaar die zich zo goed heeft opgewerkt dat zij nu een eigen huisje heeft, een man en een tweede kindje op komst. De ouders van Ildico zijn bijna altijd dronken, letten niet op de kinderen en maken een potje van hun leven. Ildico wil niet in dat soort leven blijven hangen en laat zien dat je ook verder kunt komen, als je dat maar wilt. Complimenten Ildico, wij blijven je helpen om verder te komen met je leven en dat van je kindjes. Overigens heeft Ildico dakplaten voor haar huisje gekregen van Gerard en Sandra, waar zij nog steeds heel blij mee is. Binnen in het huisje is het nu droog en warm.

Om 21.00 uur komen wij terug van deze dag en ontmoeten de anderen op ons logeeraadres. De ervaringen van allemaal worden doorgepraat en ook de planning voor de laatste dag wordt nog even bijgeschaafd en aangepast. Gelukkig een beetje vroeger dan de vorige dagen kunnen wij lekker gaan slapen.

Donderdagmorgen zal er eerst een bezoek worden gebracht aan het Gemeentehuis van Saratani over de voortgang van het rouwcentrum. Burgemeester Árpád is vandaag naar Boekarest en Csaba, de loco burgemeester wachtte ons al op met een stapel papieren. U weet dat de Gemeente Saratani ons gevraagd heeft sponsors te vinden voor een deel van de bouwkosten van een nieuw rouwcentrum. Voordat wij onze medewerking kunnen verlenen moeten wij natuurlijk wel de benodigde documenten hebben om te zien wat er nodig is, wat de kosten zijn, of alles klopt en wat de Gemeente Saratani zelf kan doen.

Na twee jaar wachten hebben wij eindelijk de documentatie die wij nodig hebben om het project "Rouwcentrum" te starten en de sponsors te kunnen uitleggen waarom en waarvoor er een bedrag van € 40.000,- (excl. BTW) nodig is om de bouw te realiseren. Natuurlijk zal ook onze notaris eraan te pas moeten komen om mee te helpen dit project tot een goed einde te brengen. Over 6 weken hopen wij alle stukken vertaald te hebben van het Roemeens naar het Nederlands en kunnen wij u het nieuwe project presenteren. Er worden nog wat andere zaken doorgenomen en wij horen ook dat er in de Gemeente 30 personen zijn overleden mede door de extreme kou. Dit getal is hoger dan in andere winterperioden.

De school en de crèche op de Lunga moeten wij ook nog bezoeken. Normaal gesproken brengen wij de spullen voor deze school naar school 2 met de bedoeling dat die de spullen doorgeeft. Wij hebben de indruk dat dit niet het geval is en besluiten vanaf nu zelf de spullen op deze school en crèche te brengen.

Lajos, de directeur van deze school is hartstikke blij met onze komst en de dozen die meegenomen zijn. Hij bevestigt dat er eigenlijk geen spullen op deze school worden gebracht door school 2. Dat is erg vervelend en wij beloven hem voortaan zelf de spullen te brengen. Wij krijgen een rondleiding door de school en crèche. Wij zien dat hier ook het nodige school- en speelmateriaal nodig is.

Wij vragen Lajos ons te mailen over de wensen die er voor deze school zijn.

Even snel terug naar de opslag om de voedseldozen op te halen voor de Primaverii waar 5 arme zigeunerfamilies wonen en waar wij nog niet eerder geweest zijn.

Op het terrein is het een grote blubber zooi en de modder zit werkelijk overal op onze kleding en laarzen. De kindertjes rennen de huizen uit en de vrouwen kijken vanuit de deuropening van de rottige hutjes wie het terrein betreden. Bij het zien van de bus komen zij toch naar buiten en je ziet dat zij hopen op een beetje hulp.

In het eerste huisje is het werkelijk een drama. Het plafond is half verbrand en is zo lek als een mandje. De bedden die in de veel te kleine ruimte staan, zijn ook nat geregend die nacht.

Er is een soort keldertje onder het huis, maar ook die staat vol met water.

Zo'n trieste situatie hebben wij nog niet eerder gezien en is het heel verdrietig om te zien dat deze mensen zó moeten leven. Ook hier is voedsel een groot probleem en de vrouwen vragen direct om geld of om eten. De voedseldozen worden uit de bus gehaald en de kinderen dansen op het bed bij het zien van zoveel eten in de doos, wat een feest.

Bij de tweede familie is het hutje in een iets betere staat, maar het is nog niet veel. Ook één ruimte van hooguit 3 x 3 meter waarin geleefd, gekookt en geslapen moet worden met maar liefst 7 personen. Deze familie vangt ook de 3 kleintjes op van een familie die geen eigen huis hebben en zwerven. De 3 eigen kinderen zijn gelukkig op school, daar zijn wij blij mee.

Het derde huisje wordt bewoond door een heel zieke vrouw alleen. Zij heeft ernstige diabetes, problemen met lever, nieren en hart waardoor zij een hele dikke buik heeft. Zij heeft ook heel veel last van haar ogen, die zijn erg pijnlijk. Zij krijgt alleen maar medicijnen als die voorhanden zijn en als die er zijn, zijn het ook nog steeds verschillende met een soortgelijke werking. Eigenlijk moet zij medicijnen hebben voor de nieren en lever, maar dat geld is er niet. Triest hoor!

In het vierde huisje komen wij bij een man met zijn dochttertje. Ook dat huisje is een drama. Zijn vrouw is niet thuis, die loopt met de kleine op de arm te bedelen in Sovata.

Bij het vijfde en laatste huisje woont een gezin die wij wel kennen van gezicht. Het blijkt een van de zonen te zijn van een zigeunergezin die vroeger op Sarateni woonden, maar waarvan de ouders inmiddels zijn overleden. Vorig jaar is de moeder van dit gezin als laatste overleden. De man herkende ik in eerste instantie niet. Na het overlijden van beide ouders is de traditie binnen zigeunerfamilies dat de zonen hun snor laten staan. Daarom was hij voor ons onherkenbaar op dat moment. Bij ieder overlijden dragen de vrouwen een jaar lang zwarte kleding, dus ook in de zomer.

Ik kan u niet vertellen hoe dankbaar en blij deze mensen zijn met de hulp die hen geboden is en zal worden. Bij het weggaan worden wij gekust op handen en hoofd als grote blijk van dankbaarheid. Van alle gezinnen zijn de kleding en schoenmaten opgenomen en voor iedereen zullen de nodige spullen worden meegenomen in oktober. Alleen de vrouwen dragen de traditionele zigeunerrokken, die hebben wij niet en wij kunnen voor hen alleen jassen, vesten, truien en schoenen meenemen.

Wij moeten nog even langs de opslag om de dozen op te halen voor de Minei, de voormalige vuilnisbelt. Het zijn ruim 50 dozen en het is best even duwen en persen voordat alles in de bus staat en de deuren van de bus dicht kunnen. Ook de mensen van de Minei hadden onze bus al gesignaleerd en het zou ons niet verbazen dat zij al drie dagen op de wacht stonden om ons op te wachten. Door de sluiting van de vuilnisbelt begin 2010 hebben deze 8 gezinnen geen werk meer en zijn aan de goden overgeleverd en hebben geen enkel inkomen.

Sinds april 2010 brengen wij nu goederen die zij kunnen verkopen en van het geld dat zij

hiermee verdienen, kunnen zij even leven.

Voor deze mensen hebben wij naast de dozen met kleding prachtige nieuwe sportschoenen, nieuwe zomer schoenen, half hoge laarsjes, boxershirts, spijkerbroeken en nieuwe T-shirts om te verkopen. Allemaal gekregen van Yolenta en Kees.

Hartstikke bedankt jongens!

De moeder (61 jaar) van een van de vrouwen die in oktober 2011 vertelde dat zij darm- en leverkanker had, is begin maart overleden. Bij ons afscheid in oktober verwachtte zij al, dat zij ons niet meer zou zien in april van dit jaar.

Terwijl Janny, Cees, Marry en Jozé foto's maken van de inhoud van de dozen gaan wij praten met Eva en haar man over die kinderen die nu in het kinderkuis zijn opgenomen. Zij vertellen verdrietig dat zij niet voor de kinderen kunnen zorgen wegens geldgebrek en hen daarom naar het kinderkuis hebben gebracht tot er misschien betere tijden komen. Het huis van dit gezin staat bovenaan op het terrein, net aan de rand van het hoger gelegen bos.

Wat ook een grote rol speelt zijn de bomen die boven hun huis staan. Een vijftal bomen zijn uitgehold, rot en staan op omvallen. Als de bomen omvallen, zullen zij precies op hun huis vallen met alle gevolgen van dien. De gemeente Sovata lijkt niet van plan om deze bomen op een veilige manier te kappen en te verwijderen, tenzij er eerst leges van 100 lei betaald zal worden. En ja, dat kunnen de mensen niet betalen.

Wij beloven er achteraan te gaan en de gemeente aan te sporen om ervoor te zorgen dat deze mensen op zijn minst veilig kunnen wonen, door de bomen te kappen.

De aanleg van water en elektriciteit zal ook niet doorgaan. Het terrein is in eigendom van de gemeente en ook de huisjes worden gehuurd van de gemeente Sovata. Wij vermoeden dat het wonen naast de vuilnisbelt niet meer is toegestaan en zij eigenlijk moeten verhuizen naar een ander gebied.

Ook hiernaar zal SOS navraag doen bij de gemeente.

Na het gesprek met deze mensen, gaan wij naar beneden om te zien wat de mensen van de meegenomen spullen vinden. De dozen zijn nog dicht omdat het gezin waarmee wij een gesprek hadden, er nog niet bij was.

Twee personen van elk gezin gaan op een rij naast elkaar staan en krijgen ieder een deel van de goederen. Met deze spullen gaan zij vanaf morgen huis aan huis om de handel te verkopen. Wij wensen hen een goede verkoop en beloven in oktober zo veel mogelijk mee te nemen en natuurlijk ook de broodnodige voedselbonnen.

Net voor dat Janny de bus in stapt, krijgt zij van de oudste vrouw van het terrein een boekje met daarin teksten geschreven in alle denkbare talen van de wereld. Al bladderend kwam Janny bij de Nederlandse tekst en begon te lezen: U wilt toch ook vrede voor alle mensen en gezondheid en geluk voor iedereen? Glunderend staat de oude vrouw naar Janny te kijken, die haar hartelijk bedankt voor het boekje.

Het blijkt de Wachttorens te zijn van de Jehova's Getuigen.

Blij en enthousiast worden wij uitgezwaaid.

De dag gaat veel te snel en wij moeten rennen om de laatste dingen nog voor elkaar te krijgen. Snel vertrekken wij naar de school en de crèche op de Sarateni waar zo'n 250 kinderen onderwijs volgen. Voor deze school hebben wij van alles meegenomen.

Sportkleding, sportschoenen, school- en knutselmaterialen, laptotassen van Trapeze met schrijfblokken en pennen en niet te vergeten de prachtige professionele torso van Jan en Toinneke voor de les in anatomie. De reactie van Ildiko, de directeur van de school, was onvergetelijk. Zij gilte van blijdschap en stuurde direct iemand van de school naar het huis van de leraar biologie om te vertellen wat er vandaag gebracht is. Geweldig!

Het hygiëneproject loopt erg goed en het valt Ildiko op dat ook de zigeunerkindjes hun best doen in de lessen en dit thuis overbrengen aan de ouders. Soms vragen zij om tandpasta en tandenborstels voor thuis. Ook op deze school zal met het nieuwe schooljaar gestart worden met de Pre-school, maar de nieuwe regels en richtlijnen zijn nog niet bekend. Afwachten dus. Toch vraagt Ildiko vast om voor oktober educatief speelgoed voor de hele kleintjes mee te nemen als dat mogelijk is. Wij spreken af dat ook Ildiko ons zal e-mailen voor verdere wensen die wij in oktober wellicht kunnen invullen en nemen blij afscheid van elkaar.

Snel een kort bezoek aan de crèche op de Sarateni, die aan de andere kant van de weg is gevestigd. De kinderen zijn aan het spelen met de lettertreintjes van Chris, hartstikke

leuk om te zien en de kinderen vermaken zich er goed mee. Chris, hartelijk bedankt.

Met de toen verwilderde en onopgevoede zigeunerkinderen die vorig jaar op de crèche zijn gekomen, gaat het bijzonder goed. Zij gebruiken nu gewoon het toilet in plaats van buiten in de tuin hun behoeften te doen, geen onbeschofte grote monden

meer en wij werden netjes begroet. Geweldig om te zien en wij weten dat er weer een paar kinderen een betere toekomst tegemoet gaan.

Wij wippen nog even aan bij Rita en haar broer Jozsef. Twee jaar geleden heeft de vader zich verhangen, omdat hij het na de dood van zijn vrouw niet meer zag zitten. Rita volgde een studie voor lerares Hongaars/Engels. Deze studie heeft zij af moeten breken, omdat de kosten niet meer te betalen zijn.

Verdrietig als je om die reden je droom moet laten varen!

Samen met haar broer pakken zij allerlei baantjes aan om het hoofd boven water te houden en om nog iets van hun leven te maken. Zij ziet er moe en witjes uit.

Ze is heel gelaten onder de situatie.

Als laatste worden onze Roemeense hulpverleners hartelijk bedankt en betaald voor hun diensten, worden de werkljsten bijgewerkt en afspraken gemaakt voor zaken die zij na ons vertrek nog kunnen doen. Daarna gaan wij onze koffers inpakken.

Voor ons is het onvoorstelbaar dat in zo'n korte tijd alle 610 bananendozen en losse bundels op hun bestemming zijn gebracht en er heel veel mensen weer een beetje vrolijkheid in hun leven hebben gekregen. Heel moe, maar voldaan en tevreden gaan wij slapen om morgen om 08.00 uur te beginnen aan de terugreis.

Wederom willen wij namens iedereen uit Sovata en Saratani alle sponsors en welwillende en gulle gevers heel hartelijk bedanken voor de geboden steun.

De vrijwilligers van deze reis v.l.n.r: Jozé, Janny, Willy, Yvonne, Cees, Marry, Coby, Schoolhoofd Klara en Dan.

Praktische tips voor hulpverlening

Bedrijven, instellingen, stichtingen en velen van u vragen ons:

"Wat kunnen wij naast een financiële steun en kleding donaties nog meer doen voor bijvoorbeeld de school- en crèche projecten van SOS?"

Naar aanleiding van deze vraag hebben wij een wensenlijst samengesteld met artikelen die voor de scholen én crèches en gezinsondersteuning heel erg belangrijk zijn. Het kan u wellicht helpen makkelijker een keuze te maken bij wat u nog meer zou kunnen betekenen voor de kinderen van Sovata en Sarateni in Roemenië.

WENSENLIJST

SCHOOL NR. 2, LUNGA, PRAIDULUI, ILIESI en SARATENI

VOOR DE LAGERE SCHOLEN voor kinderen van 6 t/m 14 jaar:

Schriften	Vouwblaadjes (gekleurd) A4 en A5
Ballpoints (bijvoorbeeld met reclama-naam)	Kleurstiften
Potloden en linialen	Puntenslijpers en scharen
Knutselmaterialen	Pritt plakstiften

VOOR DE CRÈCHES voor kinderen van 3 t/m 5 jaar:

Kleurboekjes	Puntenslijpers en scharen
Kleurtjes	Grote kralen om te rijgen
Vouwblaadjes	Crêpepapier

VOOR HET HYGIËNEPROJECT de aanvullingen voor de persoonlijke toiletta's:

Tandpasta	Hand zeep
Keukenhanddoekjes (nieuw)	Naagelknippers

VOOR HET PROJECT GEZINSHULP:

Zeep, tandpasta, tandenborstels, handdoeken, theedoeken, warme sokken, waxinelichtjes met houdertje, thee, oplos koffie, oplos chocolademelk, bouillonblokjes, cup a soup en paracetamol.

Het Kinderhuis van Broeder Csaba heeft behoefte aan:

600 paar sokken, nodig voor kinderen tussen de 3 en 18 jaar, schoonmaakmiddelen, wasmiddelen en bezems, dweilen, werkdoekjes, theedoeken en handdoeken.

Natuurlijk blijven ook financiële donaties zeer belangrijk.

Van de financiële donaties worden bijvoorbeeld in Roemenië zelf voor de lagere scholen werkboekjes, leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal en buiten speel attributen zoals schommel, wip en klimrek aangeschaft.

Voor 5 euro kan 1 SOS-voedselbon ter waarde van 20 RON worden aangeschaft wat een gezin in Sovata of Sarateni helpt in het levensonderhoud.

Wilt u uw hulp aan Stichting Ondersteuning Sovata verder uitbreiden, hebt u nieuwe contacten die wij van informatie kunnen voorzien of die willen sponsoren op welke manier dan ook, laat het ons weten:

Per brief of kaart aan:

S.O.S.

Postbus 282

2990 AG BARENDRECHT

Per email: info@stichtingsovata.nl

Telefonisch: Yvonne Willebrands 06 24 52 19 69

Coby Teuben 06 13 41 71 28

Dan Kleefkens 06 55 78 57 37